

ket, aki „Nyelvének volt szilárd és erős védelmezője”. Magyar szempontból sokkal érdekesebb a „Szlovenszka Peszema na den odpiranya prvoga Vogrszkoga Gledaliscsa vu Pesti 21-a Mésnyeka 1837” (Szlovén vers az első magyar pesti színház 1837 augusztus 21-ei megnyitása alkalmából) című költeménye, amelyet Fried István fedezett fel. A tizenegy nyolcsoros strófából álló, dicsőítő költemény valójában panegirisz (alkalmi vers). Szerzője szerint sok évtizedes álma teljesült a magyarságnak a színház megnyitásával. A színházat templomhoz hasonlítja, amelyben a gonosz is istenfélővé válik. A színház az egész országnak dicsőségére van.

Jožef Košič részese volt azoknak a szellemi mozgalmaknak, amelyek a XIX. század emberét formálták. Bár életének a jelentős részét a kulturális központoktól távol élte le, mégis képes volt nyomon követni korának legfontosabb változásait. Életének jól kitapintható ve-

zérelve az volt, hogy a mérhetetlen kulturális és anyagi elmaradottságból felemelje a Rába és a Mura között élő szlovénséget. 1860-ban meglátogatta őt Božidar Raič szlovén tudós, aki az akkor hajlott korú embert eképpen jellemezte: „Bár éveinek súlya nehezedik reá, ám mégis erős; kemény és szilárd, általában hajadonfőtt jár-ke, szellemében friss, emlékezete pontos; s még most is fáradhatatlanul dolgozik. Gondosan olvassa irodalmunk termékeit, ebben szakadtalanul előrehalad. Nemcsak hogy elolvass minden könyvet, hanem, ahogy észrevettem, tanul is közben... Košič úr megajándékozott bennünket majdnem minden könyvével, amit kiadott, felpanaszolván, hogy igen-igen kevés kel el belőlük, mert az emberek alig-alig tudnak olvasni.” Az életmű pontos tükrére a Raič által elénk tárt jellemrajznak. A košiči életmű kulturtörténeti helyét a tudomány mára pontosan kijelölte. Bármily meglepő, de műveinek tényleges befogadása még csak most indult el.

Hittig Bea versei

Apámmal vagyok

Apámmal vagyok
milyen profán
fénypettyek élei
karcolják a délutánt
apám lába cipőtlen
steril térbe lép
végrendeletként
megbocsátja
a történelem vétkeit

New York

Az éjszaka földre
teríti árnyait
felhőkarcolók élei
itt egymást megérinthetik
magába csuklik a város
feledve zavart álmait
a tér közepén a kút
avatatlan oltár
félelmünkön átcsorog a víz
közel az óceán
most hajnalodik

Töredékek

Rohadt gyümölcszszel
lecsorgatott nyári
éjek közelednek

Betörtén a rendbe
maszatos üvegemben
dacol
a nyár szelid mécsese

megtörtetett ez a nap is
mint utolsó vacsorán
a kenyér

Angyali üdvözlés

Terhes vagy a gondolattól
Benned fogan az értelem
Ég, föld metsző síkján
Fényt –
sötétséget
Válassz el!
Válassz el!

Átváltozások

A visszaemlékezések templomában sárga arcú szentek merevsége a szétfoszló idő.
A magunkba zárt fogadalmak csonttalan árnya: meg nem tett lépteink.
Magasra hágtam – a magasság fogalmának bizonytalan tudatával.
Álmos mozdulatlanságom felett havazik.
Erőnk, mint az alvadt vér – megcsomósodik.

Hittig Bea verseit

a BARÁTSÁG

1. évfolyam 4. számában
közöltük.